

خطاهای پزشکی و دارویی

مدرس : بهمن طالاری

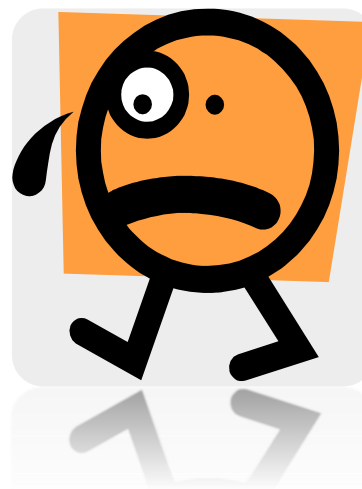
تعریف:

خطاهای پزشکی عمل یا تصمیمی است که با استانداردهای مراقبت سلامت مطابقت نمی کند. استانداردهای مراقبت سلامت اعمال منطقی و تصمیمات حساب شده ای هستند که مسئولین مراقبت سلامت با توجه به شرایط و مقتضیات باید انجام دهند.

خطاهای پزشکی یکی از علل اصلی مرگ و میر در جوامع می باشد لذا یکی از چالش هایی است که نظام سلامت را تهدید می کند.

مهمترین بحثی که در هر حرفه ای اهمیت دارد جلوگیری از بروز خطاست.

یکی از موسسات پزشکی آمریکا در دسامبر 1999 طی بیانیه ای اعلام کرد که سالانه حدود 44000 تا 98000 نفر در آمریکا جان خود را به خاطر مشکلات ناشی از دارو از دست می دهند که از این تعداد 7000 نفر به علت خطاهای پزشکی دارویی می میرند.

اشتباهات رایج:

1. خطاهای نسخه نویسی و نسخه خوانی یکی از رایج ترین خطاهای پزشکی است که ممکن است برای بیماران اتفاق بیفتد. مطالعات نشان داده است حدود 25 درصد بیماران که در آمریکا به بیمارستان مراجعه می کنند خطاهای پزشکی مانند داروی اشتباه، تجویز دوز نادرست، زمان اشتباه مصرف یا عدم تجویز دارو را تجربه می کنند.
2. یکی دیگر از رایجترین خطاهای پزشکی که ممکن است برای بیماران اتفاق بیفتد تحویل اشتباه داروهایی است که به دلیل شباهت ظاهری ممکن است اشتباهها جای یکدیگر داده شوند.
 - A. تحویل توسط پرسنل داروخانه به بیمار
 - B. تحویل توسط پرستار به بیمار
 - C. تحویل توسط همراه بیمار به بیمار

چند نکته قابل توجه

💣 با توجه به اینکه ممکن است فرآورده های دارویی متفاوت شکل و یا برچسب های مشابه از نظر ظاهری داشته باشند پیش از تحویل یا مصرف دارو حتما با دقت کامل محتویات برچسب دارو را مرور نموده و از کاربرد صحیح دارو اطمینان حاصل نمائید.

💣 به منظور پیشگیری از حوادث ناگوار ناشی از تزریق اشتباه فرآورده های دارویی توصیه می شود در صورت تجویز هر نوع فرآورده تزریقی حتما فرد تزریق کننده پیش از تزریق نام فرآورده را به دقت کنترل نماید و اطمینان حاصل نماید که نام فرآورده آماده شده جهت تزریق با فرآورده تجویز شده مطابقت دارد.

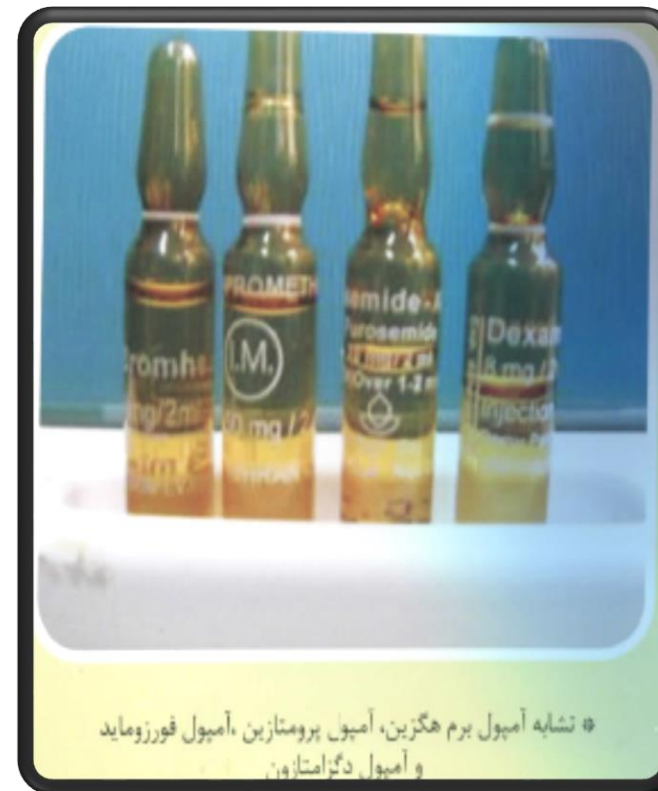
💣 به دلیل وجود تفاوت در بسته بندی و labeling دارویی کارخانجات مختلف و نیز احتمال شباهت آنها شناخت قبلی از ظاهر فرآورده کفایت نمی کند و عدم توجه به مندرجات روی آن می تواند منجر به بروز اشتباه شده و عواقب ناگواری در پی داشته باشد.

❖ تشابه آمپول نیتروگلیسرین، آمپول دیازپام و آمپول کلرپرومازین

❖ تشابه آمپول آتروپین، آمپول هپارین و آمپول تری فلوپرازین

تشابه آمپول ویتامین K₁، آمپول بی پریدین و آمپول ناندرولون

تشابه فرآورده‌های دارویی پتاسیم کلراید و مترونیدازول

اشتباهات دارویی سالانه به 1/5
مليون انسان صدمه می زند که اگر
این اشتباهات یک بیماری بود آن را
یک اپیدمی می نامیدیم و تمام منابع
خود را برای مبارزه با آن به کار می
بردیم.

تشخیص مسمومیت های شیمیایی و دارویی

انواع مسمومیت ها:

مسمومیت ها به دو نوع محرک و دیپرسانت تقسیم می شوند.
مسمومیت محرک باعث افزایش تحریک پذیری می شود که با حالت برانگیختگی و افزایش عملکرد حرکتی ، افزایش دمای بدن ، افزایش ضربان قلب، افزایش فشار خون، بیقراری و تعریق همراه است. مسمومیت شدید می تواند به تشنج بیانجامد.

مسمومیت دیپرسانت باعث کاهش تحریک پذیری می شود که به صورت کاهش ضربان قلب، کاهش فشار خون، احساس سردی و ... نمایان می شود. در مسمومیت شدید، تعادل از بین رفته و لکنت زبان ایجاد می شود که سرگیجه و آشفتگی گفتار به دنبال دارد. مسمومیت خیلی شدید باعث از دست دادن هوشیاری، کما و مرگ ناشی از ایست تنفسی می شود.

مسمومیت با مواد سمیاتومیمتیک

علائم:

بی قراری، تعریق، تپش قلب، سردی، سردی، برافروختگی (فلاشینگ)، چنگ زدن و کندن موها

موارد مسمومیت:

مسمومیت با آمفتامین، کافئین، کوکائین، داروهای ضد احتقان، داروهای ضد افسردگی مهار کننده MAO، تنوفیلین

مسمومیت با مواد آنتی کولینرژیک

علائم:

تاکی کاردی، پوست گرم و برافروخته، افزایش درجه حرارت بدن (هیپرترمی)، مردمک های گشاد، کاهش صدای روده، احتباس ادرار

موارد مسمومیت:

مسمومیت با آکالوئیدهای بلادونا، داروهای ضد افسردگی سه حلقه ای، داروهای آنتی هیستامین، داروهای ضد پارکینسون، داروهای ضد سایکوز، داروهای ضد اسپاسم، داروهای گشاد کننده مردمک، قارچ ها

مسمومیت با مواد توهم زا

علائم:

توهمات (هالوسیناسیون های گوناگون)

موارد مسمومیت:

مسمومیت با LSD و آنالوگهای صنعتی آن، ماری جوانا، مسکالین
و آنالوگهای صنعتی آن، فن سیکلیدین

مسمومیت با علائم سندرم قطع

علائم:

تعریق، اشک ریزش، افزایش ترشح از بینی، خمیازه، گشادی مردمک ها، تحریک پذیری، اضطراب، عطسه، ضعف، استفراغ، کرامپهای شکمی، اسهال، تاکی کاردی، اسپاسم های عضلانی، کاهش وزن، دهیدراتاسیون، کتوز و اختلال اسید- باز

موارد مسمومیت:

مسمومیت با الکل، داروهای ضد افسردگی، داروهای بتابلوکر، داروهای مخدر، داروهای مسکن خواب آور

مسمومیت با مواد سمیاتولیتیک

علائم:

برادی کاردی، کاهش فشار خون، ویزینگ یا خس خس ناشی از انقباض برونش، افسردگی، توهم

موارد مسمومیت:

مسمومیت با داروهای بلوکر آدرنرژیک، داروهای ضد آریتمی، داروهای ضد افسردگی سه حلقه ای، داروهای ضد افزایش فشار خون، داروهای بلوکر کانال کلسیم، دیگوکسین

مسمومیت با مواد کولینرژیک

علائم:

تهوع، استفراغ، کرامپ های شکمی، اسهال، بی اختیاری ادرار و مدفوع، تعریق، افزایش ترشح بزاق، اشک ریزش، افزایش ترشحات برونش، تیرگی دید ناشی از تنگی خفیف مردمک ها

موارد مسمومیت:

مسمومیت با حشره کش های ارگانوفسفره، کاربامات ها، پیریدوستیگمین

مسمومیت با مواد نارکوتیک

علائم:

***علائم مسمومیت خفیف با مواد مخدر:** سرخوشتی، توهم، تاکی کاردی، استفراغ، خواب آلودگی، یبوست، مردمک منقبض

***علائم مسمومیت شدید با مواد مخدر:** شلی عضلات، کاهش فشار خون همراه با نبض باریک، پوست سرد و مرطوب، دپرسیون تنفسی همراه با تنفس آهسته و آه کشیدن، سیانوز اندام ها، مردمک باریک، مرگ ناشی از نارسایی تنفسی و احیاناً همراه با تشنج قلبی

موارد مسمومیت:

مسمومیت با داروهای مخدر ضد درد و ضد اسپاسم

مسمومیت با مواد مسکن- خواب آور

علائم:

کما، خواب آلودگی، کاهش فشار خون، کاهش ضربان قلب، کاهش تعداد و عمق تنفس

موارد مسمومیت:

مسمومیت با الکل، داروهای ضد صرع، بنزودیازپین ها، باربیتورات ها، هیدروکربن ها، گلویتیمید

تنها برای تو پایانی نیست

تو همیشه آغازی

خسته نباشید

